

## PERSBERICHT & UITNODIGING PERS :

Door:

Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)  
InnovOcean site  
Wandelaarkaai 7  
8400 Oostende



Oostende, 21 juni 2010

# Wereldprimeur Oostende van onder het stof gehaald

*In 1843 installeerde de Leuvense professor Pierre-Joseph van Beneden in Oostende het allereerste mariene onderzoeksstation ter wereld. Daarmee was onze landgenoot zijn tijd en een golf van vergelijkbare stations elders in Europa en de wereld ver vooruit, en zou hij de basis leggen voor een lange Oostendse traditie van mariene instituten. Een minutieuze studie van historisch bronmateriaal toont nu ook de exacte locatie van deze intussen verdwenen Belgische wereldprimeur. Dit gegeven wordt op 25 juni feestelijk herdacht met de onthulling van een gedenkplaat aan de gevel van het VLIZ en een toelichting naar aanleiding van de lancering van de Zeekrant 2010.*



*Het eerste laboratorium voor mariene biologie ter wereld werd opgericht in Oostende door Pierre-Joseph van Beneden. Het was gevestigd op de terreinen van de oesterkwekerij Valcke-Deknuyt dat toebehoorde aan zijn schoonouders. Foto uit: Hamoir, G (2002).*

Het is een goed bewaard geheim, maar ons land kan er prat op gaan het allereerste zeeonderzoeksstation ter wereld te hebben opgericht. Het was de Leuvense professor Pierre-Joseph van Beneden (1809-1894) die in 1843 met eigen middelen een bescheiden laboratorium uitbouwde aan de oosteroever van de Oostendse haven.

Dit "laboratoire des Dunes" gevestigd op de terreinen van de oesterkwekerij Valcke-Deknuyt en toebehorend aan zijn schoonouders, zou in de volgende tientallen jaren het toneel zijn voor heel wat marien biologisch onderzoek en de ontvangst van verschillende gerenommeerde binnen- en buitenlandse onderzoekers. Hier zou van Beneden ook de basis leggen voor zijn baanbrekend onderzoek naar (vis)parasieten en naar het dierlijk leven van onze kust. De nabijheid van de Oostendse vismijn, honderden vissersschepen en tientallen oesterputten ("huîtreières") verzekerden hem daarbij steeds van de aanvoer van voldoende vers studiemateriaal.

Met deze actie inspireerde hij de vele gereputeerde stations die vanaf de tweede helft van de 19<sup>e</sup> eeuw her en der in Europa uit de grond werden gestampt (Concarneau 1859, Roscoff 1872, Napels 1872, Wimereux 1875, Den Helder 1890) . Zoon Edouard van Beneden (1846-1910) trad overigens in de voetsporen van zijn vader en werd - naast misschien wel de grootste Belgische bioloog aller tijden, dankzij de ontdekking van de meiose of reductiedeling - dé grote bezieler van de oceanografie aan de universiteit van Luik. Ook hij richtte een onderzoeksstation op in Oostende (1883). Het was echter een discipel van zijn vader, Gustave Gilson, die eerst een eigen veldlaboratorium zou oprichten niet ver van de voornoemde stations om vervolgens directeur te worden van het in 1927 opgerichte Zeewetenschappelijk Instituut (ZWI). Dit ZWI kreeg in 1970 een opvolger in de vorm van het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO), dat op zijn beurt in 1999 werd opgenomen in het nieuwe Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ). Vandaag kijken de kantoren van het VLIZ in Oostende uit op wat ooit het eerste zeeonderzoekstation ter wereld was. Of hoe een cirkel rond kan zijn.

Van het feitelijke onderzoeksstation uit 1843 is vandaag niets meer bewaard. Eind 19<sup>de</sup> eeuw verloor het zijn aantrekkingskracht, om finaal opgeofferd te worden aan de uitbreiding van de havengeul. Een gedenkplaat wordt op vrijdag 25 juni onthuld naar aanleiding van de jaarlijkse open ledendag van het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ). Het programma voorziet ook in een schets van de historiek van de zeewetenschappen in ons land, de lancering van de nieuwe Zeekrant 2010 en de voorstelling van de vernieuwde zeebibliotheek.

#### **Uitnodiging pers:**

De pers is vrij het publieke gedeelte van de VLIZ-ledendag bij te wonen met aandacht voor:

- 14.00-14.10: lancering Zeekrant 2010 (Guido Decorte, gedeputeerde Provincie West-Vlaanderen)
- 14.10-14.30: "Intrigerende zeekoppen" (Evy Copejans)
- 14.30-15.00: "De historiek van de Belgische zeewetenschappen, een cirkel die rond is" (Jan Seys)
- 15.00-15.15: Onthulling gedenkplaat eerste zeeonderzoekstation (Jan Mees)
- 15.15-16.00: "Een duik in de vernieuwde zeebibliotheek" (Jan Haspeslagh & Heike Lust)

Het evenement vindt plaats op vrijdag 25 juni 2010, van 14.00 tot 16.00 uur, in de kantoren van het VLIZ, Wandelaarkaai 7, 8400 Oostende.

**Perscontact:** Jan Seys – GSM: + 32 (0)478 37 64 13; [jan.seys@vliz.be](mailto:jan.seys@vliz.be)